

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

Eusebij episcopi Nicomediensis ad Paulum episcopum Tyri epistola. Cap.
VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

THEODORITI HISTOR.

Diospolis. Istos quidē solos se suo errori habere assentiētes admodū gloriabatur Arius. Aduersarios autē vocauit Philogoniū Antiochiæ præsidē, & Hellanicū Tripolis, & Hierosolymorū Macariū: hosq; falsò in crimē adducere propterea laborauit, quòd filiū Dei cū æternū & ante secula esse dixerūt, tū eiusdē cū patre honoris participē & ei consubstantialē esse. Hanc eius epistolam cum accepisset Eusebius, cœpit ipse quoq; virus suæ impietatis euomere. Itaq; ad Paulinum Tyri antistitem scribit ad hunc modum.

Eusebii episcopi Nicomediensis ad Paulum episcopum Tyri epistola. CAP. VI.

Domino suo Paulino Eusebius in domino S.

Neq; studiū Domini mei Eusebij pro veritatis defensione susceptū, neq; tua de eadē re, Domine mi Pauline, reticentia, in silentio quidem iacet, sed ad nostras vsq; aures vtrunq; perlatū est. Atq; vti erat planē cōsentaneū, de Eusebio quidē domino meo, magnā lætitiā, de te autem dolorē nō mediocrē cepimus, præsertim cum cōiectura auguraremur eiusmodi viri silentio nos profus causa casuros esse. Quapropter obsecro te, vt cū scias, quā virum prudentē dedebeat, ea quæ sunt à veritate aliena tueri, quæ aut vera ea reticere, ad scribendum, vbi rationē spiritu diuino ad eā rē preparaueris, te ponas de hac quidē materia, quæ & tibi possit esse & tuis auditoribus emolumento: præsertim si sacrā scripturā & verborū illius & sententiarū quasi vestigiā sedulo sequēs, ad scribendū animū induxeris. Neq; enim de duobus ingenitis nos audiuius, neq; vnū in duo diuisum, neq; illud vllā corporeā affectionē subiisse didicimus credidimūsvē, Domine mi Pauline, sed vnū ingenitū, vnum ex eo vere, sed non ex substantia eius genitum, naturæ ingeniti omnino & eius essentiæ expers: atq; quod genitū erat, natura & facultate profus diuersū, factū tamen ad perfectā affectionis & facultatis procreatoris similitudinē: cuius principium nō modo nō posse verbis exprimi, sed ne cogitatione quidē nō dicā, humana, sed ne eorū quidē omnium, qui lōgē supra hominē putandi sunt, cōprehendi credimus, Atq; ista sanē nō è nostris rationibus deprōpta esse, sed ex sacris literis nos didicisse affirmamus, indeq; cognouisse

uisse filiū essentia sua cōditum, fundatū, genitū, natura esse
 immutabili inexplicabiliq; & similitudine procreatoris sui,
 vt ipse dominus ait: Deus cōdidit me in initio viarū suarū,
 & ante secula fundauit me, & ante omnes colles genuit me.
 Quod si filius ex patre est, hoc est, vel vt pars ipsius, vel vt
 ex fluxione essentiae: quòd si ita esset, neq; cōditus neq; fun-
 datus amplius diceretur, quod te reuera domine Pauline
 minimè fugit. Nam illud, quod existit ab ingenito, nō am-
 plius vel ab alio, vel ab eodē cōdi, aut fundari potest, cū sit
 ab initio ingenitum. Quod si, quia genitus dicitur, iudicio
 ulli sit, quòd ex paterna essentia genitus est, & quod ex eo
 habet eandē cū eo naturā, pro certo scimus scripturā nō de
 eo solo, sed de alijs rebus omnino natura disparibus hanc
 vocē, genitū vsurpare solere. Nam de hominibus quoq; sic
 loquitur: Filios genui & exaltaui, & ipsi spreuerunt me: &
 rursum. Deū, qui te genuit dereliquisti. Alio itē in loco sic
 ait: Quis est, qui genuit stillas roris? quibus in locis nō na-
 turā ex natura procreatā ostēdit, sed singulas res genitas ex
 voluntate illius ortū habuisse. Nam nihil ex eius substātia
 gignitur, sed vnūquodq; volūtate eius gignitū, sicut genitū
 est, existit. Ipse enim Deus est: illa autē, quæ sunt ad similitu-
 dinē eius creata, verbo illius similia futura sūt: & ipsius vo-
 lūtate genita, omniaq; per ipsum à Deo patre facta sunt: om-
 nia deniq; ex Deo. Quas rationes cū acceperis, easq; pro
 gratia, quæ tibi diuinitus suppetit, expoliueris, fac vt domi-
 no meo Alexandro scribas. Nā persuasum habeo, si ad illū
 scripseris, te eū de sententia deducturū. Saluta oēs fratres
 in domino. Diuina gratia te, vt pro nobis ores, Domine
 mi, diu valentē seruet. Literis eiusmodi vltro citroq; datis
 acceptisq;, isti se ad bellū cōtra veritatē armarunt. Proinde
 cū femina blasphemiae in ecclesijs Aegypti, & Orientis ad
 hūc modū sparsa essent, in singulis quoq; vrbibus & pagis
 discordiae & pugnae de sacris ac diuinis dogmatib⁹ excitatē.
 Imperita autē multitudo tū spectatrix factorū, tū verborum
 iudex fuit. Ac pars horū, pars illorū approbauere sententiā.
 Res autē geste nō tragœdia solū, sed lugubri etiā fletu dignē
 visæ sunt. Nā nō peregrini & hostes, sicut olim, ecclesias op-
 pugnare, sed eiusdē tribus homines, eiusdē recti, atq; adeo
 eiusdem mensæ participes contra se ipsi linguas, hastarum
 loco,

Pron. 8.

Isa. 1.

Deut. 32.

Iob. 38.

loco exacuere: imo verò etiã cū membra essent in vnū corpus coagmentata, arma aduersum se mutuò ferre cœperunt.

Quæ res in celebri Nicæno cōcilio gerebātur. C. A. VII.

Quibus rebus cognitis, Imperator sapientissimus primū ipsum malorum fontē obstruere laborat: & ob eā causam mittit quendam hominem ingenio præstantē cum literis Alexandriam: atque eo pacto tum contentionis incendium extinguere nititur, tum spem animo capit se fratres seditione exæstuentes ad concordiam posse reducere. Verūm vbi spes eū fefellerat, celebre illud Nicænū cōciliū cogit, & publicos asinos, mulas, & mulos, quinetiam equos episcopis & comitibus suis ad iter faciendum vtendos dat. Simulatq; autem in vnum fuere congregati omnes, qui itineris molestias ferre poterant, Imperator quoq; venit Nicæam tū quòd episcoporū cupiebat videre multitudinē, tū quòd inter eos cōcordiā instituere desyderabat, atq; statim res oēs necessarias illis suppeditari iubet. Treceti decem & octo episcopi ibi in vnū cōuenerāt: episcopus autē Romanus propter etatē admodū ingrauescentē abfuit. Verū duos illò misit presbyteros, potestate illis cōcessa actis illius cōcilij assentiendi. Erāt eo tēpore multi viri, quos dona planè apostolica magnopere cōmendabāt: multi etiã qui stigmata domini Iesu, vt diuus ait apostolus, in corpore gestabāt. Nā Iacob^o episcopus Antiochiæ vrbis Mygdoniæ (hāc autē Syriæ & Assyriæ Nisibin appellāt) vixit id tēporis: qui & excitauit mortuos inq; numerū viuorū restituit, & infinita alia edidit miracula, quæ in hoc rursus opere inferere superuacaneum arbitror, præsertim cū sint à me in historia, quæ Philotheus inscribitur, cōmemorata. Paulū præterea episcopū Neocæsareæ (est hoc qdē castellū ad Euphratis littora sitū) Licinij rabies tūc acerbe torserat. Nā primū ambæ manus ei colligatæ erāt: deinde ferrū candēs illis admotū, quo nerui, quibus articuli cōmoueri solēt, cōtracti labefactatiq; fuerunt. Alij erant, quibus oculi dextri fuere effossi. Alij, quibus dextrorum pedum flexiones debilitatæ. Ex quorum numero fuit Paphnutius Aegyptius. Ad summam ibi videre licebat multitudinem martyrum in vnum coactum. Neque tamē diuinus iste & venerādus cœtus hostibus Dei caruit, sed

Gal. 6.